

Zorg Innovatie Atelier Vivantes brengt instelling en technologie bij elkaar

Een broedplaats voor het bedenken en uittesten van ideeën en diensten die de kwaliteit van zorg moeten verbeteren. Een plek ook waar studenten, zorgmedewerkers en bedrijven van elkaar leren hoe innovaties het beste aansluiten bij wensen van de cliënten en werkwijzen van verzorgenden.

Aan ambities geen gebrek bij de partners van het Zorg Innovatie Atelier (ZIA) in woonzorgcentrum La Famille/Aelserhof van Vivantes in Elsloo (gemeente Stein) dat op 15 juli is geopend. Het ZIA wil niet alleen een aanwinst zijn voor de ouderenzorg van Vivantes en elders in Zuid-Limburg, maar de kennis die de komende vijf jaar wordt opgedaan ook landelijk onder zorgaanbieders verspreiden. Mede om die reden is het ZIA erkend in het kader van het programma Waardigheid en trots. Het ZIA wordt mede gefinancierd door de gemeente Stein en de Provincie Limburg, die voor vijf jaar een subsidie van 166.000 euro verstrekte.

Zorgwoningen van de toekomst

'Werken aan de zorgwoningen van de toekomst,' zegt adviseur zorgvernieuwing Tom Brandsma van Vivantes, 'is deel van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. We hebben allemaal te maken met wachtlijsten en kostenbesparingen. Doordat ouderen langer zelfstandig moeten wonen, komen ze vaak wel met zwaardere gebreken in de intramurale zorg terecht. In het ZorgInnovatieAtelier kunnen we samen met onze leveranciers, onderwijsinstellingen én de inbreng van cliënten uitproberen wat technologie kan bijdragen aan menswaardige zorg voor zowel intramuraal- als thuiswonende ouderen.'

Het ZIA omvat een aantal fysieke ruimtes: een verpleeghuiskamer, een zorgwoning van de toekomst, een ruimte 'Slim Bewegen voor ouderen' met spellen en bewegingsapparaten, een studieruimte en een conferentiezaal. 'Dat moeten de bruisende proeftuinen en ontmoetingsplekken worden,' verwacht Brandsma, 'waar we uitvoering geven aan de innovatieagenda van het ZIA. De eerste programmaliijn is gericht op het verminderen van de zorgzwaarte in de intramurale zorg en ondersteuning voor mantelzorgers. De tweede lijn legt de focus op het uitbreiden van het elektronisch cliëntendossier, het gebruik van zorgtechnologie en medewerkers leren daarmee om te gaan. In de derde programmaliijn gaat het om samenwerking met de huisarts, het stimuleren van bewegen en het verstrekken van hulpmiddelen waardoor mensen langer zelfstandig kunnen wonen.'



Behalve Vivantes zijn er in het ZIA nog acht partners actief: woningcorporatie Maaskant Wonen, Zorgtechniek Limburg (ZTL, een samenwerking van de ROC's Gilde, Arcus en Leeuwenborch), de patiënten- en cliëntenorganisatie Huis voor de Zorg, de bedrijven ErgoCare (leverancier van plafond-tilsystemen), BANO (speciale badkamers voor senioren), Cornel IT (elektronische patiëntendossiers), Straight Systems (software voor foodservice) en Soluzo/Sophisticiad BV. Deze laatste ondernemer legde twee jaar geleden met slimme, zorgondersteunende technologie bij La Famille in Elsloo - een verpleeghuis met 48 plaatsen en 18 geclusterde woningen voor thuiszorg - de basis voor het zorginnovatieatelier.

Minder personele inzet en controlerondes

Het Soluzo-concept, inmiddels beschikbaar voor de bijna 900 cliënten op de locaties van Vivantes, bestaat uit een touchscreen op de kamer van de cliënt. Via het scherm kunnen bewoners zelfstandig deuren openen, gordijnen sluiten, verlichting bedienen, maaltijden bestellen, beeldbellen en hun zorgdossier inzien. Daarin zijn voor de medewerker, want zoeken in papier is er niet meer bij, ook de zorgprotocollen van Vilans en het dagbestedingsplan van de cliënt geïntegreerd. Met bewegingssensoren en cameramonitoring op de kamer is bovendien, als cliënten en/of familie daar toestemming voor geven, 24-uurstoezicht vanaf de zusterpost mogelijk. 'Dankzij cameramonitoring in combinatie met dwaal- valdetectie,' zegt verpleegkundig geriatrie Rian Blonden, 'is in de nachtdienst minder personele inzet nodig, maar ook minder controlerondes. En minder binnenlopen van de nachtzuster op de kamer van de cliënt, betekent dat hij of zij ook ongestoord kan doorslapen.'



Voor Vivantes, en ook voor andere zorgaanbieders die overwegen om met Soluzo te werken, is er een belangrijk kostenvoordeel. Voor het gebruik en het onderhoud van de technologie wordt een lease-contract afgesloten, op basis van een prijs per cliënt per dag. De zorgaanbieder hoeft als 'huurder' van Soluzo niet zelf vele miljoenen in ict te investeren. Een voordeel dat ook onderkend wordt door directeur-bestuurder Karel Smitsmans van Maaskant Wonen, dat circa 2000 woningen beheert in de buurt van Vivantes-locaties en eigenaar van La Famille.

Langer zelfstandig thuis wonen

'Deze regio,' aldus Smitsmans, 'telt steeds meer 80-plussers die zelfstandig moeten wonen en hiervoor ook een beroep doen op middelen uit de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning). In het innovatieatelier willen we een zorgwoning inrichten met elementen van Soluzo en producten van de andere ZIA-partners. Omdat een corporatiewoning om de zoveel tijd van huurder wisselt, en niet iedere huurder zorg nodig heeft, streven we de naar de herverstreekbare modulaire badkamer of douche, een elektronisch in hoogte verstelbare toilet en wastafel.'

Wanneer deze aangepaste en dure voorzieningen niet meer nodig zijn omdat de oudere bewoner naar een verpleeghuis gaat, kunnen we ze uit de woning verwijderen en *herverstrekken* aan de oudere bewoner van een andere huurwoning. Die hoeft dankzij dit systeem van duurzaam herverstrekken ook geen lange Wmo-procedure te doorlopen. En gemeenten hoeven niet iedere keer duizenden euro's te spenderen aan een speciale badkamer voor een nieuwe Wmo-cliënt, terwijl die voorziening misschien maar een half jaar nodig is.'

Als het aan Henk Verheesen, een van de ontwikkelaars van het Soluzo-concept en mede-directeur van Sophisticaid, ligt wordt er in ZIA ook gepioneerd met het herverstreekbare slimme bed, dat is voorzien met

sensoren voor valdetectie en gezondheidswaarden als gewicht en ademhaling. 'De sensoren melden bijvoorbeeld dat een bed volgens de protocollen te hoog staat en iemand eruit kan vallen. Dat is een mooie oplossing voor intramurale cliënten binnen kleinschalig wonen waar vallen en dwalen regelmatig voorkomt.



'Of neem het sleutelbeheer waar veel zorginstellingen problemen mee hebben. Wie kan waar en wanneer naar binnen? Wat als een cliënt een sleutel verliest? Is er een elektronisch slot met deurautomaat aanwezig, dan kan de zorgverlener met een gsm op afstand het slot bedienen, wat een uitkomst is voor een cliënt in nood. Dit product zouden we in de keten van partners in het ZIA kunnen testen om vervolgens aan te bieden aan zorgverleners, woningscorporaties, of als een Wmo-voorziening voor gemeenten.'

Sociaal technuten

Ook over de expertise voor de installatie van zorgtechnische voorzieningen door goed opgeleide monteurs, zal in het ZIA worden nagedacht. Zo leidt Zorgtechniek Limburg (ZTL), de samenwerking van drie Limburgse ROC's, sinds kort zorgtechnici op mbo 4-niveau op, een voor Nederland unieke opleiding. 'We noemen deze technici sociaal technuten,' zegt ZTL-directeur Rens Hendrix, 'omdat ze niet alleen in zorgtechniek worden geschoold maar tijdens hun opleiding ook kennis meekrijgen over anatomie en fysiologie. Installatiebedrijven zitten erg verlegen om dit type technici dat communicatief vaardig is en ook iets weet van de gezondheidsproblemen van de cliënt voor wie hij de voorzieningen aanlegt. Het ZIA is een van de plekken waar we digitale onderwijsprogramma's kunnen koppelen aan directe leercontacten met cliënten en bedrijven.'

Henk Verheesen tot slot: 'De partners in het ZIA hebben in het ZIA de intentie uitgesproken dat ze graag één keten willen vormen voor het innoveren van en het aandragen van technologische oplossingen voor de langdurige zorg. Dat zijn mooie woorden, maar het moet nu ook maar waargemaakt gaan worden.'

Meer weten

- Nieuws: [Vivantes Ouderenzorg opent het Zorg Innovatie Atelier](#)
- Lees ook het interview: [Deuren 'Zorg Innovatie Atelier' staan open: samen een kwaliteitsslag maken - Academische Werkplaats Ouderenzorg, 5 april 2016](#)
- Vivantes wil de operationele bedrijfsvoering zo optimaliseren dat de processen lean zijn en exact dát opleveren waar de klant om vraagt. Hierbij gaat het niet alleen om een reductie van de kosten, maar ook om innovatie en het slim omgaan met mensen en middelen. [Bekijk de deelnemerspagina met het verbeterplan van Vivantes.](#)